

نقش بودجه در اقتصاد و مدیریت

مولفان:

حسن فراهانی

صدف قمشه ای

انتشارات : جهاد دانشگاهی

استان مرکزی



سروش‌نامه

:فراهانی، حسن، ۱۳۶۱

عنوان و نام پدید آور

: نقش بودجه در اقتصاد و مدیریت

مشخصات نشر

: اراک: جهاد دانشگاهی، سازمان انتشارات، واحد استان مرکزی، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری

: ۱۲۶ ص: نمودار

شابک

: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۳۵۵-۰-۷

وضعیت فهرست نویسی

: فبای مختصر

یادداشت

: فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است

یادداشت

: واژه نامه.

یادداشت

: کتابنامه.

شناسه افزوده

: قمشه ای، صدف، ۱۳۶۳

شناسه افزوده

: جهاد دانشگاهی، سازمان انتشارات. واحد استان مرکزی

شماره کتابشناسی ملی

: ۳۷۹۷۳۴۵

www.ketab.ir

عنوان کتاب: نقش بودجه در اقتصاد و مدیریت

ناشر: جهاد دانشگاهی واحد استان مرکزی

چاپ: اول ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰۰

صفحه آرایشی: زهرا جلوذاری

قیمت: ۸۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۳۵۵-۰-۷

۱- اراک - میدان شریعتی - دانشگاه اراک - کتابفروشی جهاد دانشگاهی

تلفن: ۳۲۷۸۹۶۹۰

۲- تهران - خیابان انقلاب - بین فلسطین و چهارراه ولیعصر - جنب مؤسسه نمایشگاه های فرهنگی ایران

تلفن: ۶۶۴۸۷۶۲۵-۶

پایگاه اطلاع رسانی: www.isba.ir

پست الکترونیکی: info@isba.ir

فروشگاه اینترنتی: www.jdbookfair.com



انتشارات جهاد دانشگاهی

استان مرکزی

یادداشت ناشر

حمد و سپاس ایزد منان را که با الطاف بیکران خود این توفیق را به ما ارزانی داشت تا بتوانیم در راه ارتقای دانش عمومی و فرهنگ این مرز و بوم در زمینه چاپ و نشر کتب علمی دانشگاهی، پژوهشی و فرهنگی طبق مأموریت لحاظ شده در اساسنامه جهاد دانشگاهی گام هایی هرچند کوچک برداشته و در انجام رسالتی که بر عهده داریم، مؤثر واقع شویم. گستردگی ابزار ارتباطی و توسعه روزافزون آن، شرایطی را به وجود آورده که هرروز شاهد تحولات اساسی چشمگیری در سطح جهان هستیم.

گرچه این تحولات، حوزه نشر را نیز دستخوش تحول نموده و تنوع خاصی در شیوه های مطالعه ایجاد کرده است اما کتاب به عنوان قدیمی ترین راه دستیابی به اطلاعات و اطلاع رسانی، هنوز جایگاه خود را دارد.

انتشارات جهاد دانشگاهی استان مرکزی بر این باور است که از مهمترین حرکت ها در راه بهبود ساختارهای علمی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی کشور، دستیابی به تازه های دانش و نشر یافته های مفید پژوهشگران است. بدین منظور سعی وافر دارد تا در این زمینه فعالیت های مؤثرتری را در تولید محتوا، ترویج فرهنگ کتابخوانی، خدمات نشر و توزیع کتاب دنبال نماید و در این راستا از رهنمود مخاطبان و خوانندگان فرهیخته ای که می توانند ما را در ارتقای سطح کیفی و کمی این مهم یاری نمایند مشتاقانه استقبال می نماییم.

امید است این دستاورد علمی و فرهنگی مورد بهره برداری دانشجویان، اساتید، پژوهشگران و علاقمندان ارجمند قرار گیرد.

انتشارات جهاد دانشگاهی

استان مرکزی

پیشگفتار:

کمیابی موضوع مشترک علومى چون اقتصاد، مدیریت و بودجه است. اقتصاد علم تخصیص منابع محدود بین نیازهای نامحدود بشر مى باشد. مردم عادى، بودجه را به معنای دخل و خرج، درآمدها و هزینه‌ها و دریافت‌ها و پرداخت‌های دولت مى‌شناسند.

در این کتاب فلسفه وجودی بودجه، تاریخچه و تعریف بودجه و همچنین اصول بودجه شامل اصل سالانه بودن بودجه، اصل تعادل بودجه، اصل وحدت بودجه، اصل کاملیت یا جامعیت بودجه و... و سیکل بودجه‌ای و مشکلات بودجه ریزی در کشورهای در حال توسعه من الجمله ایران به تحریر درآمده است.

بودجه ریزی عمومى یعنى تعیین منابع و مصارف در کشور در یک دوره مالی معین مثلاً یک سال. اما بودجه فراتر از این تعریف است و به منزله انتخاب‌هایی بین گزینه‌های ممکن سیاستی است که با استفاده از اصول و قواعد معین به عمل مى‌آید. بودجه طی مراحل تکامل در معرض نزاع بین قوه مقننه و قوه مجریه به عنوان هزینه‌کننده در قالب مقررات قرار دارد. ماهیت بودجه آمار و ارقام مالی نیست بلکه بودجه به عنوان یکی از مؤثرترین و کارآمدترین ابزار دولت‌ها برای ایفای وظایف و اجرای سیاست‌های مورد نظرشان قلمداد مى‌شود و در واقع ابزار حکمرانی است.

در ماده اول قانون محاسبات عمومى مصوب شهریور ماه ۱۳۶۶، بودجه کل کشور چنین تعریف شده است:

بودجه کل کشور برنامه مالی دولت است که برای یک سال مالی تهیه و حاوی پیش‌بینی درآمدها، واگذاری دارائی‌های مالی، و برآورد هزینه‌ها، برای انجام عملیاتی که منجر به نیل سیاست‌ها و هدف‌های قانونی است، مى‌باشد.

متأسفانه در کشور‌های در حال توسعه این واقعیت وجود دارد که دولت‌ها از بودجه برای انتخاب مجدد بیشترین استفاده را مى‌کنند و به عبارتی بخش‌هایی از بودجه که اثر گذاری انتخابانی بیشتری دارند بیشتر رشد و توسعه مى‌یابند تا بخش‌های دیگر. بودجه در اقتصاد‌های دولتی آینده

تمام نمای فعالیت های دولت، بخش عمومی و شرکت های دولتی است از این رو هر گونه تغییر و تحول هر چند جزئی در بودجه تاثیرات گسترده ای در متغیرهای کلان اقتصادی از جمله تورم، بیکاری و رشد اقتصادی خواهد داشت.

از سوی دیگر بودجه در کشوری چون ایران که اولاً وابسته به درآمدهای حاصل از صادرات نفت خام است و از سوی دیگر ۸۰ تا ۸۵ درصد اقتصاد منطبق بر اهداف دولت ها است، اگر دولتی به دنبال فقر زدایی باشد، شاهراه آن بودجه است و اگر دولتی به فکر رفاه و رشد اقتصادی است چاره ای ندارد جزء توجه جدی و عمیق به بودجه.

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات و تاریخچه بودجه

۱۷.....	مقدمه.....
۱۷.....	منشاء اصطلاح بودجه.....
۱۸.....	تاریخچه بودجه در ایران.....
۱۹.....	تعاریف بودجه.....
۲۰.....	سیر تکوین بودجه.....
۲۱.....	انواع بودجه.....
۲۳.....	ضرورت بودجه و بودجه‌نویسی.....
۲۴.....	اهمیت بودجه.....
۲۵.....	اهمیت بودجه نویسی.....

فصل دوم : اصول و طبقه بندی بودجه

۲۹.....	اصول بودجه.....
۲۹.....	اصل سالانه بودن بودجه.....
۳۰.....	اصل وحدت بودجه.....
۳۱.....	اصل جامعیت.....
۳۱.....	اصل شاملیت.....
۳۲.....	اصل تخصیص و عدم تخصیص.....
۳۳.....	اصل انعطاف پذیری.....
۳۳.....	اصل تخمینی بودن درآمدها.....
۳۵.....	اصل تحدیدی بودن هزینه ها.....
۳۵.....	اصل تعادل.....
۳۵.....	طبقه بندی های بودجه.....
۳۶.....	انواع طبقه بندی ها.....
۳۷.....	طبقه بندی درآمدی.....
۳۹.....	طبقه بندی درآمدی در بودجه ایران.....
۴۲.....	طبقه بندی محاسباتی.....

۴۳	طبقه بندی محاسباتی در بودجه ایران
۴۴	طبقه بندی سازمانی
۴۵	طبقه بندی سازمانی در بوجه ایران
۴۶	طبقه بندی عملیاتی بودجه
۴۸	طبقه بندی عملیاتی در بودجه ایران
۴۸	طبقه بندی اقتصادی
۴۹	طبقه بندی اقتصادی در بودجه ایران
۴۹	کاربردهای نظام GFS
۵۰	ساختار و ویژگی های نظام GFS
۵۲	اجرای نظام GFS

فصل سوم : روش های کنترل و تنظیم بودجه ریزی

۵۷	روش های پیش بینی درآمد ها
۵۷	روش سال ماقبل آخر
۵۸	روش حد متوسط ها
۵۸	روش پیش بینی مستقیم
۵۸	روش سنجیده منظم
۵۸	روش های برآورد هزینه ها
۵۸	بودجه ریزی متداول (سنتی)
۶۰	بودجه ریزی افزایش
۶۰	بودجه ریزی برنامه ای
۶۱	بودجه بر مبنای صفر
۶۲	نظام طرح ریزی - برنامه ریزی - بودجه بندی
۶۳	بودجه ریزی عملیاتی
۶۴	سیاست گذاری بودجه
۶۷	سیکل بودجه
۶۷	تهیه و تنظیم بودجه
۶۸	تهیه و تنظیم بودجه پیشنهادی دستگاه ها

۶۹	تصویب بودجه
۷۰	انواع بودجه تقدیمی به مجلس
۷۱	موارد خاص در تصویب بودجه
۷۱	اجرای بودجه
۷۲	مراحل اجرای بودجه
۷۳	تنخواه گردان، پیش پرداخت و علی الحساب
۷۴	پیش پرداخت و علی الحساب
۷۵	کنترل بودجه
۷۶	اهداف کنترل بودجه
۷۶	نظارت و کنترل قوه مجریه
۷۷	نظارت و کنترل قوه مقننه
۷۹	گزارش تفریغ بودجه
۸۰	هدف های تفریغ بودجه

فصل چهارم: نقش های چهارگانه دولت

۸۳	دولت و بودجه
۸۴	نقش های بودجه در برنامه مالی دولت
۸۴	نقش خدماتی
۸۵	نقش اجتماعی
۸۶	نقش مدیریت و بودجه
۸۷	ارتباط مدیریت با بودجه
۸۷	ارتباط بودجه با فرایند مدیریت
۹۱	نقش اقتصادی بودجه
۹۲	ارتباط بودجه با اقتصاد کلان
۹۲	تعادل اقتصادی بلندمدت
۹۳	تعادل اقتصادی و هزینه های دولت
۹۴	مصارف دولت
۹۵	طبقه بندی اعتبارات هزینه ای

۱۰۱.....	تعالاد اقتصادی و درآمدهای دولت.....
۱۰۱.....	طبقه بندی درآمدهای عمومی.....
۱۰۵.....	اثرات اقتصادی بر بودجه.....
۱۰۶.....	سیاست های بودجه.....
۱۰۹.....	اثرات اقتصادی سیاست مالی.....
۱۰۹.....	سیاست های مالی و نقش مالی بودجه.....
۱۱۰.....	کسری بودجه و انواع آن.....
۱۱۲.....	سیاست کسری بودجه.....
۱۱۲.....	آثار اقتصادی کسری بودجه.....
۱۱۳.....	خزانه عمومی و نقش آن در تأمین کسری بودجه.....
۱۱۴.....	ابزار عملیات خزانه.....

فصل پنجم: مشکلات بودجه ریزی در کشورهای در حال توسعه و ایران

۱۱۹.....	مشکلات بودجه ریزی در کشورهای در حال توسعه.....
۱۲۰.....	عوامل مؤثر در بهبود بودجه کشورهای در حال توسعه.....
۱۲۱.....	مسائل و مشکلات بودجه نویسی در کشور ایران.....
۱۲۳.....	فرایند بودجه نویسی در ایران.....
۱۲۵.....	چالش های بودجه نویسی در ایران.....
۱۲۹.....	جداول مربوط به خلاصه درآمدها و هزینه های بودجه ایران.....